

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"ט 10-02-26073

במני כב' הרשמת איריס ארבל-אסל

תובע/משיב

נגד

נתבע/מבקש

החלטה

במני התנגדות לביצוע שטר.

ראשית דבר

המדובר בשטר, שיק, עליו רשומים פרטיו של המבקש וכן פרטיו של "מורשה התימה" כשם [REDACTED] המבקש מסביר בתצהירו כי אותו צמח לא יכול היה לפתוח חשבון בנק וכי המבקש פתח חשבון בנק במקומו וכי השיקים היו אצל אותו [REDACTED] ובשימוש.

לפי המבקש בתצהירו, הוא מעולם לא חתם על השיק וכי יתכן ואותו [REDACTED] הוא שחתם על השיק. זאת ועוד, המבקש טוען כי לא נתן אישור למסירת שטר זה למשיב וממילא אותו [REDACTED] חרג מחרשאתו ככל שמסר את השיק למשיב.

מנגד, המשיב טוען כי שטר זה נמסר לו כנגד הלואאה שאותה נתן לאותו [REDACTED] וכי עתה נותר ללא חוזר כספי החלואאה אותה נתן, כשבדיו רק שטר זה, ששימש האמצעי היחיד להחזר החלואאה.

ברקע הדברים עומד ניחולו של בית עסק מסוג "חומסיה", שאותה ניחל אותו [REDACTED] יחד עם המבקש. לפי המבקש בחקירתו נחג [REDACTED] לבקש ממנו אישורים בגין כל שיק אותו שילם, בדיכ חיו אלת תשלומים לספקים, ואילו בגין השיק נשוא ההתנגדות, כך המבקש, לא ביקש [REDACTED] כל אישור.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"ט 10-02-26073-2

1

2

3

4

5

המסגרת העובדתית וטענות הצדדים בהרחבה

טענות המבקש:

- 6 1. המבקש היה בעל חומסיה בשם "חומס גורמה", ולשם ניחול החומסיה פתח חשבון
7 על שמו בבנק הפועלים, סניף מרום נווה.
- 8 2. [REDACTED] (אשר ככל הנראה חתם על השיק) היה האחראי מבחינה תפעולית של
9 החומסיה, ובאותה העת היה מנוע מלפתוח חשבון בבנק (מסיבותיו האישיות), ולפיכך
10 נרשם כמיופה כח על גבי השיקים, לשם תפעול תקין ושוטף של החומסיה.
- 11 3. ביום ה-20.12.07 הועברה החומסיה מהמבקש לניחולו ולידיו של המשיב, המשיב תפעל
12 וניחל את החומסיה כשמונת חודשים עד שזו נמכרה לצד ג' על כל תכולתה בחודש
13 8/08.
- 14 4. המבקש טוען כי לא ידע כלל על קיומו של השיק ולמעשה עד ליום זה כלל לא ידוע האם
15 בכלל ניתן על ידי מר- [REDACTED], אם לאו.
- 16 5. לטענת המבקש, באותה העת לא נאמר דבר למבקש לעניין השיק עסי 10,000 ש"ח המשוך
17 על שם המבקש מיום 15.10.06 אשר חולל בשל "חוראת ביטולי" ואשר המשיב האוחז בו
18 פתח בגינו את תיק ההוצל"פ רק ביום 25.11.09.
- 19 6. המבקש לא ידע ולא יכול היה לדעת מתי ניתן מאו שמא נילקח שיק זה, שכן מעולם לא
20 קיבל המבקש דבר וחצי דבר מהמשיב. כפי שצוין זאת המבקש בחקירתו ביום 8.6.10
21 אשר לא הוכחשה כי "ת. היה שיקים שהיו נמצאים מתחת לקופה, שבסוף חודש [REDACTED]
22 [REDACTED] היה צריך להוציא שיקים לספקים מסוימים או לשכר דירה, או לעובדים, אז הוא
23 היה מתקשר אליי ומוציא שיק מסוים, את השיק הזה אני לא מכיר, זה לא תחתימה
24 שלי זה לא השיק שלי".
- 25 כמו כן מוסיף המבקש ואומר "ת. השיקים האלה שימשו לשכר דירה
26 לספקים לאנשים שאני מודע לזה שאני מקבל קבלות, לא אישרתי את
27 השיק נשוא התביעה".
- 28 ת. "הוא לא היה חותם מבלי להתייעץ איתי".
29 ת. "אפילו התובע יודע שאני לא יודע על החוב הזה".
- 30
- 31 7. המבקש טוען כי המשיב "עשה יד אחת" עם מר [REDACTED] ולכן לא רק
32 שלא פתח נגדו כל חליף, אף לא הכיח אותו לעדות ואו ציין האם זו
33 חתימתו של [REDACTED]. יתרה מכך, לטענת המבקש, נראה כי שיק זה ניתן

בית משפט שלום במתח תקווה

ת"ט 26073-02-10

- 1 למשיב כבטוחה, אם בכלל, להלוואה פרטית שלקח מר- [REDACTED], מחברו
2 הטוב (המשיב) תוך עשיית שימוש נלוו בגישות לשיקים שבידו.
- 3 טיעוני המשיב מנגד:
- 4 8. בתצהיר שצורף להתנגדות טען המבקש כי בשנים 2006-2007 היה בעלים
5 של חומוסיה שמעל תחת חשם "חומוס גורמה" וכי מי שהפגיל אותה בפועל
6 היה אדם בשם [REDACTED].
- 7 9. המבקש נשאל ואישר בתקירה נגדית שמי שהפעיל את החומוסיה היה
8 [REDACTED] וכי השיקים כדוגמת השיק נשוא החליף דגן שימשו לתשלום
9 החוצאות השוטמות של החומוסיה (עמ' 1 ש' 19-27) המבקש אישר
10 בחקירתו שקנו שחתום על השיק הוא [REDACTED] (עמ' 2, ש' 2).
- 11 10. בסעיף 1 לסיכומי המבקש נאמר שמבקש היה הבעלים של החומוסיה וכי
12 לשם כך פתח חשבון בנק על שמו בבנק "פ סניף מרום נווה. בסעיף 2
13 לסיכומים מודה המבקש כי [REDACTED] היה שלוחו בכל דבר ויננין לצורך
14 תפעולה השוטף של החומוסיה, וכי את המשיב הוא מכיר מזה שנים כחבר
15 משותף של [REDACTED] וכי כל המעורבים בעניין, המבקש, מר- [REDACTED] והמשיב
16 ידעו שמר [REDACTED] הוא זה המפעיל את החומוסיה (סעיף 6 לתצהיר המבקש).
- 17 11. אם כן אליבא דמשיב, המצב המשפטי בין הצדדים לתיק זה הנו מצב של
18 חתימה בתוקף הרשאה כאשר המבקש חינו שולחו של [REDACTED]
19 שחתימתו היא זו המתנססת על גבי ההמחאה, כאשר מר- [REDACTED] מסר את
20 ההמחאה לידין של המשיב. כפי שעולה מניה וביה כבר מתצהירו של
21 המבקש, יחסי השולח - שלוח בינו לבין [REDACTED] היו ידועים למשיב
22 ויחסי השליחות חללו נלמדים כנוסף ישירות מהתבוננות בשטר עליו
23 מתנסס הכיתוב "גורמה חומוס ערבי אמיתי, [REDACTED] ת.ז. ... מורשה
24 [REDACTED] ת.ז. ...." (הדגש לא במקור). עוד יצוין שמבקש זיהח את
25 החתימה על גבי השטר כחתימתו של [REDACTED] חרף העובדה שהחתימה
26 הנה שרבוט שאינה מזוהח על פניו את חותמה.
- 27 12. במקרה דגן, במנותק מטענות המבקש אשר כשלעצמן מבססות את יחסי
28 החשדאה בינו לבין מר- [REDACTED] חזותו ופרשנותו הכללית של השטר מצביעים
29 כשלעצמם על חתימה כחתימתו של שלוח, כך לדוגמא בע"א 4294/90
30 עזבון המנוחה לאח חיה דינסקי ז"ל רחמני ושות' מימון בע"מ, פ"ד נ (1)
31 453 בעמ' 471-473.
- 32 13. אם כן על פי סעיף 25 לפקודת השטרות [REDACTED] אינו חב בחבות אישית
33 על פי השטר, ומדובר ביחסי שליחות בין המבקש [REDACTED] וכי [REDACTED]
34 [REDACTED] היה מוסמך לחתום על ההמחאות, לרבות על ההמחאה נשוא התיק

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"ט 26073-02-10

- 1 שנמשכה מחשבון מסי 1415 הנמצא בבעלותו של המבקש. ברור כבר משלב
2 זה כי במסגרת הרשאתו זו כפי שאישר זאת המבקש בחקירתו ובתצהירו
3 מוסמך היה ~~התביעה~~ לתפעל את החומותיה ולחתום על ההמחאה
4 הספציפית הזו.
- 5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
14. לטענת המשיב, ברגיל, ייתכן והיה מקום לקבל את החתנגדות במקרה זה אך ורק בשאלח הפרטנית האם חרג ~~המשיב~~ מחיקף הרשאתו שניתנה לו על ידי המבקש כאשר חתם ומסר את ההמחאה למשיב, אך לאור החומר המונח בתיק ביהמ"ש גם טענת הגנה אפשרית זו התאינה באשר להתנגדות לא צורף תצהירו של ~~המשיב~~ ובתצהירו של המבקש לא פורט מדוע לא היה ניתן לאתר את ~~המשיב~~ על מנת שיתן תצהיר בתמיכת לחתנגדות. בנוסף, המבקש לא פרט גרסתו כיצד הוא ידע על השיק לטענתו רק לאחר שנתייס. זאת ועוד, המבקש לא ציין כיצד ואם בכלל פיקח על פעולותיו של מר ~~המשיב~~ ולא הצביע ולו לכאורה על היקפה של החרשאה שנתן ל~~המשיב~~ בדבר ניהול החומותיה והחתימת על ההמחאות, וממילא לא תראת ולו לכאורה כיצד חרג ~~המשיב~~ מחרשאה זו.
15. לטענת המשיב, המבקש לא יכול לטעון בסעיף 8 לתצהירו כישלון תמורה מלא בין צדדים קרובים לעסקת חיטוד, כאשר באותה נשימה הצחיר הן בתצהירו והן בחקירתו הנגדית שמי שחפעיל את החומותיה חיה ~~המשיב~~ אשר שילם לספקים השונים בהמחאות כדוגמת ההמחאה דגן ותיפעל את החומותיה לכל דבר ועניין.
16. לפיכך תרופתו של המבקש אם בכלל היא כתשלום השיק נשוא החליך לידיו של המשיב, ונקיטה בחליכים לגבייתו כנגד ~~המשיב~~ ככל שזח אכן חרג מחרשאתו, ואו מעל באמונו ואו גנב את השיקים.
- דיון ומסקנות
17. ההלכה לעניין מתן רשות לחתגונן חינה, כי די לו לנתבע לתראות כי חגנה אפשרית בידו, ולו רק בזוחק, על מנת שיקבל רשות לחכיא את חגנתו מעבר למפתן בית המשפט. בשלב זה אין בית המשפט בוחן את טיב ראיותיו של חנתבע ואת מחימותו, אלא בוחן האם יש בידי חנתבע חגנה אשר במידה ותוכח במשפט תוכל לשמש חגנה אפשרית כנגד חנתביעה. (ראה ע"א 594/85 זרבי ג' בוגרית בע"מ ואח' פ"ד נ"ב (1) 721).

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"ט 10-02-26073-02

- 1 מאחר ומדובר בשלב מקדמי של הדיון שאיננו מצריך כניסה לכל פרטי
2 הראיות ואיננו מחייב בחינה מדוקדקת של התשתית הראייתית המקיפה
3 לכן, אין לשלול על חספו, בשלב זה, את טענת המבקש בדבר חריגה
4 מהרשאה וחיא תיבחן להלן.
- 5
- 6 לענין "החריגה מהרשאה" כבר נאמר בפסיקה כי אם מדובר במשיכת
7 שיקים במסגרת יחסי שליחות, יש בחיובו האישי של השלוח כדי לפתור
8 את השולח "אם הוכח שפעל שלא ברשות או שחרג מתחום רשותו יהא חב
9 על פי השטר חבות אישית". (סעי' 25 נא) לפקודת השטרות. לפיכך מקום
10 שחשולח מחויב אישית – השולח פטור.
- 11
- 12 "על מנת לבסס עילה שטרית יש לציין בכתב התביעה מי מבין הנתבעים
13 חתם על השיק כמושך כך נפסק בע"א 4294/90, עזבון המנוחה חיה לאה –
14 נ- רחמני ושות' דבר שלא נעשה בעניינו, שכן כאמור בתצהיר המבקש,
15 השיק הוגש לביצוע תוך ידיעה ברורה כי אין זו חתימתו של המבקש, ולא
16 נאמר דבר בעניין זה.
- 17
- 18 "הכלל הוא, כי הנושא בחובת פירעונו של שיק – הינו מי שחותם עליו
19 והיוצא מהכלל הוא שהחותם על השיק הינו שלוח המחייב את שולחו,
20 חסיכונים הכרוכים בקבלת שיק הנושא "חתימת הרשאה" הם סיכוננו של
21 המקבל ולא סיכוננו של השולח" (ראה ע"א 4294/90 פ"ד (1) 453).
- 22
- 23
- 24 לעניין זה יפים זכריו של כבי הנשיא מ. שמגר בע"א 1286/90 בנק הפועלים
25 בע"מ – נ- ורד הלגשה ו-2 אח' פ"ד מח' (5) "אין החתימה מחייבת את
26 המרשה אלא אם פעל המורשה במעשה החתימה בגבולות רשותו ממש"
27 (סעי' 24 לפקודת השטרות) כמילים אחרות מקום בו שמעון השלוח חרג
28 מהרשאתו, הרי שהצד השלישי (הנפרע הנסב) אינם רשאים להיפרע
29 מחשולח. הם רשאים להיפרע, במסגרת התביעה השיטרית, מחשולח
30 בלבד".
- 31
- 32 נמן חכלל אל חפרט, במקרה דנו, טענת המבקש הינה כי המשיב ידע כי
33 מסירת השיק לידיו ע"י משה הינה חריגה מהרשאה – פר אקסלנס

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"ט 26073-02-10

- 1 סכוח קרבתו ל... ומכוח מינוי... בנעשה בחומוסיה. משכך,
2 ולאור כל טענות המבקש, שפורטו בהרחבה, יש מחז מקום לקבל את
3 החתנגדות במקרה זה בשאלה הפרטנית האם חרג ס... מהיקף
4 הרשאתו שניתנה לו על ידי המבקש כאשר חתם ומסר את ההמחאה
5 למשיב, אך לאור החומר המונח בתיק ביחמ"ש, נראה כי יש להתנות את
6 בירור השאלה בחקדה, ואבאר:
7
- 8 24. לחתנגדות המבקש לא צורף תצהירו של ... ובתצהירו של המבקש
9 לא פורט מדוע לא חיח ניתן לאתר את ... על מנת שייתן תצהיר
10 בתמיכה לחתנגדות.
11
- 12 25. יתר על כן, על המבקש היה להתכבד ולמרט גרסתו כיצד הוא ידע על השיק
13 לטענתו רק לאחר שנתיים, בעוד שבסעיפים 7 ו-8 לסיכומי המבקש נאמר
14 שחשיק הופקד בחשבון הבנק ביום 16.2.07 ולא כובד בשל הוראת ביטול.
15
- 16 26. מתעוררת השאלה כיצד המבקש ידע על ההמחאה רק לאחר שנפתח החליך
17 דנו, בעוד שעל פי גרסתו של ביום 16.2.07 הוא יודע כי ניתנה חוראת
18 ביטול לבנק? מי אם לא המבקש הודיע לבנק שיש לבטל את השיק? וכיצד
19 עניין זה משתלב עם ידיעתו או אי ידיעתו בנוגע להמחאה זו. פער זה
20 בגרסתו של המבקש פועל כנגדו ומחליש ביותר את טענת החגנה בדבר
21 חריגתו של ... מחיקף החרשאה שניתנה לו.
22
- 23 27. כמו כן הצהיר המבקש בעת חקירתו הנגדית שחשיקים כדוגמת השיק
24 נשוא החליך דנו נמצאו מונחת לקופה, וכי ... לבדו היה מוציא
25 שיקים לספקים מסוימים או לשכר דירה או לעובדים (עמ' 1 ש' 19 ואילך).
26 המבקש לא ציין כיצד פיקח על פעולותיו של ..., האם בכלל פיקח
27 על פעולותיו של ... ומדבריו עלה שלא עשה כל פעולה כדי לפקח על
28 פעולותיו שכן שררו ביניהם יחסי אמון ו"חבונות" (עמ' 2, ש' 13). על כן
29 המבקש אף לא הצביע ולו לכאורה על חיקפה של החרשאה שנתן ...
30 בדבר ניהול החומוסיה והחתימה על ההמחאות, וממילא לא הראח
31 ולו לכאורה כיצד חרג ... מהרשאה זו.
32

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"ט 26073-02-10

- 1 שניר בית המשפט להתנות מתן הרשות להתגונן בתנאים, כאמור בתקנה
 2 210 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד – 1984 (להלן "התקנות").
 3
- 4 .34. בנסיבות אלה ולאור ההלכה חפסוקה, אני מקבלת את ההתנגדות במקרה
 5 זה אך ורק בשאלה הפרטנית האם חרג משהמבקש מהיקף תרשאתו
 6 שניתנה לו על ידי המבקש כאשר חתם ומסר את ההמחאה למשיב, אך
 7 מתנח את מתן הרשות לחגן בהפקדה כספית בקופת בית המשפט בסך של
 8 8,000 ₪, אשר יופקדו בתוך 45 יום. לא יופקד הסכום במועד, תידחה
 9 ההתנגדות ללא כל צורך בחלטה נוספת.
- 10
- 11 .35. הוצאות בקשה זו ושכ"ט בסך של 2500 ₪ יוטלו לפי התוצאות בהליך
 12 העיקרי.
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25 ניתנת חיוס, כ"ו אדר א תשע"א, 02 מרץ 2011, בהעדר הצדדים.
 26
- 27
 איריס ארבל-אסל, רשמת